

The Swedish-Zambian Association

NEWSLETTER

No 81 • Summer 2009

ISBN 0284-7156

Swedish-Zambian Association
Board members 2009/2010

Chairman: Rolf Svanström
Seminariegatan 4F, 752 28 Uppsala
018-515280, 0707-960300
rms.it@telia.com

Vice Chairman: Karin Johansson
Fartygsgatan 18, 120 70 Stockholm
08-33 91 39, 0736-14 76 00
karinjohansson99@gmail.com

Treasurer: Lisa Persson
Rudboda Forsnäs 32, 74010 Almunge
0174-21036, 070-6975244
lisa.persson@swipnet.se

Secretary: Lennart Simonsson
Lodvägen 12,2 tr, 192 59 Sollentuna
08-6257223, 0705-79 72 23
leonardo@algonet.se

Joyce Phiri de Maré
Djuprännilen 309, 136 53 Haninge
08-6053296, 0763-162704
joyce.phiri@spray.se

Magnus Halling
Lugnvägen 4B, 756 46 Uppsala
018-301094, 070-3211094
magnus.halling@vpe.slu.se

Anna Tyllström
Odelbergsvägen 32, 120 47 Enskede gård
08-390301, 070-4922465
annatyllstrom@gmail.com

Ylva Werlinder
Åkersvägen 6, 169 59 Solna
08-273307, 070-796 81 39
ylva@ylvawerlinder.se

Lisa Arrehag
Falköpingsv. 13, 3tr, 121 39 Johanneshov
070-22 66 483
lisa.arrehag@gmail.com

Owen Mwiinga
Väktarg. 32B, 754 22 Uppsala
0730-453 756
owenmwiinga83@yahoo.co.uk

www.swedish-zambian.org
plusgiro 830595-5

Dear members,

This Newsletter is, as always, a way for us in the board to give you - our dear members - more insight into what the SweZam Association is doing.

The Newsletter is also to remind you all that we need your support throughout the year!

The Mindolo project is still on track... but we need to collect more money to the project, for it to last! Here in this Newsletter you have the opportunity to learn more and see how well the project is going. Please support it through donating a small or big amount to Plusgiro 830595-5. Mark your payment with "Mindolo"!

If you could not attend the Annual General Meeting, you will also find all the relevant documents from that in this Newsletter.

I wish you all a very relaxing summer and even though it seems far away, just now, I hope to see you all at the Independence day of Zambia in October!

All the best!
Ylva Werlinder
Editor of the SweZam Newsletter
ylva@ylvawerlinder.se

Ny ambassadör i Lusaka

Regeringen har i dag, den 2 april 2009, utsett Marie Andersson de Frutos till ny ambassadör i Zambia.

Utveckling och handel är prioriterade frågor:

- Genom handel och produktion byggs välstånd, i Afrika som i Sverige, säger en förväntansfull Marie Andersson de Frutos.

Marie Andersson de Frutos har lång erfarenhet av handel med Afrika. Foto: Jacob Martinsson/UD
Du har idag utsetts till ambassadör i Lusaka. Hur känns det?

Självklart känner jag mig mycket hedrad att få företräda Sverige i ett av våra största samarbetsländer i södra Afrika. Det är en stor utmaning men också väldigt roligt att få komma tillbaka till Södra Afrika-regionen igen.

Jag och min familj har bott i flera länder i södra Afrika: Angola, Moçambique och Botswana. Dessutom har jag arbetat några år på Afrikaenheten på UD i Stockholm. Jag har ett "Afrikanätverk" där även zambiska kontakter ingår, även om jag inte tidigare arbetat specifikt med Zambia.

Berätta lite om din bakgrund. Vilka tidigare erfarenheter tror du att du kommer att få nytta av i det nya jobbet?

Jag har varit anställd inom utrikesförvaltningen i drygt tjugo år och arbetat med alla politikområden: säkerhetspolitik, utvecklingspolitik, migrationspolitik, handelspolitik och administration.

Just nu är jag handelsfrämjare vid UD:s Afrikaenhet. På den politiska ledningens uppdrag har jag arbetat med att öka de svenska handelsrelationerna med Afrika söder om Sahara.

Genom handel och produktion byggs välstånd i Afrika precis som i Sverige. Svenska företag bidrar till utveckling. Inte bara genom ökad sysselsättning

utan också genom att de utbildar sina medarbetare och håller hög standard vad gäller arbetsvillkor, miljö och socialt ansvarstagande. De svenska företagen tar mycket socialt ansvar i Afrika, till exempel bedriver flera ett HIV/Aids-arbete för de anställda och deras familjer. Detta vill jag lyfta fram, liksom att de svenska företagen ofta är bra på att arbeta mot korruption.

Jag kommer också att ansvara för Sveriges relationer till den regionala frihandelsorganisationen Common Market for Eastern and Southern Africa (COMESA), som har sitt huvudsäte i Lusaka.

Landet är ett av världens största kopparproducenter. Tyvärr har kopparnäringen drabbats hårt av den globala nedgången och många människor har blivit arbetslösa.

Vilken blir din viktigaste uppgift som Sveriges ambassadör i Lusaka?

En tyngdpunkt i Sveriges relationer med Zambia är det omfattande utvecklingsarbetet, här kommer min bakgrund inom Sida väl till pass, jag startade som Sidautsänd vid den svenska ambassaden i Colombo, Sri Lanka.

Zambia och Sverige har mycket goda relationer som sträcker sig tillbaka till landets självständighet i början av 1960-talet. Jag kommer att fortsätta på mina företrädares inslagna väg och ytterligare positionera Sverige som en aktiv partner till Zambia. Inom biståndet arbetar Sverige främst inom hälsa, jordbruk och energi. Det gäller att regeringens nya Afrikapolitik, som antogs förra året, väl avspeglas i våra relationer.

<http://www.regeringen.se/sb/d/11410/a/123761>

Botswana gives flavour to Swe-Zam Annual General Meeting

Some two dozen members of the Swedish-Zambia Association made their way to Etnografiska museet on March 14 for the Annual General Meeting, one of the regular features on the Swe-Zam calendar.

Early arrivals heard Swedish journalists Jenny Söderqvist and Helen Åberg recount their terrifying experience of coping in the Kalahari Game Reserve in Botswana after their hired vehicle exploded and they were stranded without water among wild animals. The two made headlines in Sweden when their ordeal was reported in May 2006, and they have also written about their experience in the book, *Exit Kalahari*.

After their exciting story, the respective friendship associations met for more mundane discussions at different locations in the museum.

Swe-Zam Chairman Rolf Svanström made a summary of activities during 2008, including highlights from the Youth Rights Information Centre project at Mindolo. Members supported extending this project, giving the incoming board one of its first tasks. But as Treasurer Elisabeth Persson and others noted, there is need to raise more funds for the mandatory portion that Swe-Zam has to pay in order to secure funds from Forum Syd. Members, including those not able to attend the March 14 meetings, were invited to suggest means to raise funds – contact information for the board is offered on the website and in the Newsletter.

The meeting also approved some amendments to the constitution, and elected a new board for the coming year.

With the formalities taken care of, it was time to get a drink and mingle with members and guests from other associations before finding a seat at one of the dozen tables set up in "verkstan".

The buffet offered dishes familiar from both Swedish and Southern African dinner tables, including a classic meat dish from Botswana with pounded meat cooked off the bone.

Unlike previous years, there was no disco. The joint events ended with a special showing of "The No. 1 Ladies' Detective Agency," an adaption of Alexander McCall Smith's first book in the best-selling series on Mma Ramotswe. Quite a few chuckles were heard after the film as people went to get their coats and headed out into the wintry Stockholm night.

/Lennart Simonsson

SWEDISH-ZAMBIAN ASSOCIATION Annual report to the AGM 2009 for the year 2008

The Mindolo youth project, concentrating on human rights for youths, continued during 2008. The application for support from SIDA through Forum Syd was granted for a new period 2008 - 2009. It has a budget of 287,000 kronor of which 259,000 kronor is a grant and 28,000 kronor is our own contribution for the two year project period. This project is the biggest undertaking the Swezam association has embarked upon and it puts an extra demand on the people involved in the project, but it is well compensated for by the rewarding feedback from the participating Zambian youth.

The vision of the project is to reach out to Zambian youth, educate and empower them about real life issues, making them good and productive citizens in society by providing them with information as regards to Human Rights, HIV/AIDS and Gender. The means to reach the vision are:

- to establish a Youth's Rights Information Centre for capacity building and organizational development within the targeted area. Today three youth clubs are linked to the centre.
- to build strong networks with the secondary schools from where the clubs members (school pupils) are recruited. Presently the project is networking with five secondary schools (High schools) and will establish Swezam clubs in the schools. Today two clubs have been formed.
- to involve other youth and adults (parents, teachers) through outreach activities
- to network with other organizations that run or conduct youth programmes such as YAN (Youth against AIDS Network), PPAZ (Planned Parenthood Association Zambia) and SWHAP (Swedish Workplace HIV/AIDS Programme)

In my opinion the project is a success, which was again confirmed during my last follow-up visit in November, and can to a large part be credited to the youth co-ordinator Bruce Mubanga and the youth club members. The organization and focus of the project has evolved over time and the influence from the youth has increased continuously. Today the youth clubs have two representatives in the seven person strong project committee. The direction of the project is changing from youth clubs capacity building to outreach activities in schools and the surrounding community in order to reach more people with the message of human rights. The project is now seen by the Mindolo

Ecumenical Foundation (MEF) management as an integral part of their activities. Bruce has become a full-time employee of MEF. The project was visited by three of our members in June, a memorable and energizing experience. Other Swedish organizations have recently become aware of the project, resulting in visits to MEF and the project. More details about the project can be found on our web site.

To be able to carry out the project we have to raise funds for Swezam's own contribution, roughly 14,000 kr per year. At the start of 2008 we had 11,050 kr reserved for this purpose. During 2008 we managed to collect 4,274 kr of which 2,950 kr have been used during 2008. We would like to thank several members for their contributions. However we need more donations and fund-raising activities for the years to come, if the project is to continue.

Swezam has received funds from SIDA/Forum Syd for an exchange programme between Swezam and Mindolo. The purpose of the programme is to develop methods for assessing the effects of our project on the community involved. During 2009 three persons from Sweden will visit Mindolo and three persons from Mindolo will visit Sweden to work together on the issue.

The Annual General Meeting was held on 15 March 2008 at Etnografiska Museet, Stockholm. The AGM approved the Annual Report, the Financial Report and the Auditors' Report and gave the Board a vote of confidence. The AGM elected the following Board for 2008/2009:

Rolf Svanström	Chairman	Reelection 2 years
Anna Tyllström	Vice chairman	1 year left
Elisabeth Persson	Treasurer	1 year left
Lennart Simonsson	Secretary	Reelection 2 years
Joyce de Maré	Permanent	1 year left
Ylva Werlinder	Permanent	Reelection 2 years
Magnus Halling	Permanent	Reelection 2 years
Tim Curtis	Alternate	Reelection 1 year
Karin Johansson	Alternate	Reelection 1 year
Owen Mwinga	Alternate	New election 1 year

Göran Häggfeldt and Tommy Hemmingsson were re-elected as auditors, and Nils-Gunnar Smith was re-elected as an alternate auditor, all three for 1 year. The meeting elected Gillis Hedlund (new) as member of the Nominating Committee and encharged the incoming board to help suggest new members.

The board met on January 15, February 19, April 9, May 27, June 13, September 9, October 14, November 9 and December 9. At the end of the year the number

of paying members was 122, an increase from last year by 15.

The web site (www.swedish-zambian.org) is updated on a regular basis and members who have submitted their e-mail addresses, approx 90%, receive information about the updates. The board has discussed the possibility to reduce cost by printing and distributing the paper-based Newsletter, which was published twice, autumn and winter, only to members without e-mail. The average number of visitors to the web site is 35/day and still on the increase. There has been positive feedback from several members and others. People, e.g. high school pupils and students planning to travel to Zambia, searching the web for information about Zambia, have contacted us for tips and advice.

Our excellent relationship with the Zambian Embassy continues. The board meets on the premises of the embassy. Representatives from the embassy and the sister organization Pamodzi are invited to share information at the meetings. Unfortunately there was no Independence celebration due to the mourning of the late president Mwanawasa and the following by-election.

The Association supported the Maureen Mwanawasa Community Initiative to help poor, elderly citizens with blankets and other commodities. The contribution amounted to 5.150 kr and a number of collected blankets from our members. The Zambian ambassador Mrs Musenge has conveyed a receipt and a letter expressing thanks to the association and its members for the donations.

The Association has supported an MFS-student with information and practical advice in connection with her work in Zambia. We have also helped other students with advice and mediated contacts with MEF regarding wishes to visit them.

We introduced a series of informal After work meetings once a month in February. The purpose was to offer our members and others interested in Zambia, a possibility to meet and talk about Zambia, development issues and other things. Sometimes it was combined with a presentation of a specific theme like women's situation in Zambia or working with youths. The meetings have attracted up to 15-20 people per meeting.

We have continued to improve our knowledge in the areas where we are active, like Human Rights. Two After work meetings were dedicated to presentations from representatives of the Zambian Embassy and following discussions on the topic women's rights

and customary law. Several members of the board have attended Forum Syd courses and SIDA seminars in related subjects.

The Association has been a member of Forum Syd during 2008 and has taken part in the development of Forum Syd's new African strategies. Forum Syd has carried out a study on how well its gender policy has infused projects sponsored by them. The Mindolo project was one of the cases studied.

The Financial Report indicates that Association's finances are in good order and that there will be a substantial surplus for 2008.

*Uppsala March 2009, for the Board
Rolf Svanström, Chairman*

Audit Report 2008

The undersigned auditors elected by the Annual General meeting in 2008, to audit the Swedish – Zambian Association final accounts for the financial year 2008, herewith submit the following Audit Report.

We have examined the Minutes of the Board Meetings, Annual Account and other document related to the accounts and activities of the Association.

The audit has not revealed any discrepancies between the accounts, minutes or the objective of the Association.

We therefore recommend the Annual Meeting of 2009 to:

Approve the Balance Sheet and Profit and Loss.

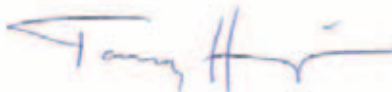
Approve the disposition of the year end results.

The Board of Directors to be discharged from Liabilities for the period under audit,

Stockholm 6 March 2009

Göran Häggfeldt

Tommy Hemmingsson

Photo from the gathering at the AGM in March.

Ekonomisk rapport för 2008 för Svensk-zambiska föreningen, orgnr 802421-6692

Ekonomiska händelser i föreningen under 2008

- 122 betalande medlemmar (enskilda/familjer) per 2008-12-31. Fyra medlemmar har lämnat föreningen och tio är nytillkomna under 2008. Sex tidigare medlemmar hade ej betalat medlemsavgift för 2008 vid årsskiftet och kommer att strykas om inte ny medlemsavgift inkommer. Erlagda medlemsavgifter har under 2008 uppgått till 22 150 kr (under 2007 var summan 17 200 kr).
- Insamlade medel till egeninsats i Mindoloprojektet uppgår under 2008 till 4 274 kr varav 2 950 har använts till årets egeninsats.
- Nettokostnad för arrangemang av årsmötesaktiviteter 2008 blev 785 kr.
- Produktion av Newsletter – två nummer har distribuerats under 2008 till en total kostnad om 8 757 kr.
- Medlemskap i Forum Syd till en årskostnad om 600 kr.
- Administration och kostnader för mindre föreningsarrangemang har under 2008 uppgått till 4 886 kr.

Ekonomiskt resultat för föreningens verksamhet under 2008 (Se Resultatrapport)

Ingående eget kapital	20 976,87	(för 2007: 21 780,27)
Årets resultat	<u>7 812,43</u>	(för 2007: <u>-803,40</u>)
Utgående eget kapital	28 789,30	(för 2007: 20 976,87)

Förvaltning av projektmedel, i SEK (se Balansrapport)

Ungdomsklubsverksamhet (YRIC) vid Mindolo Ecumenical Foundation har stör från Forum Syd om totalt 287 000 för 2008/09 (inkl 28 000 i egeninsats) varav 149 000 under 2008 fördelade på

- aktiviteter i Zambia (113 000 för 2008)
- uppföljningsresa ht 2008 (25 000 för 2008)
- administration (6 000 för 2008)
- kapacitetsutveckling inom styrelsen (erhållit 5 000 för 2008/09)

För Svensk-zambiska föreningen, 14 mars 2009

Rolf Svanström, ordförande

Elisabeth Persson, kassör

Resultatrapport

RÖRELSEINTÄKTER	
Medlemsavgifter	-22 150,00
Intäkter sammankomster	-6 193,00
<i>Summa rörelseintäkter</i>	-28 343,00
RÖRELSEKOSTNADER	
Kostnader sammankomster	6 977,60
Medlemskap (i andra org)	600,00
Newsletter	8 757,00
Office (adm kostnader)	<u>4 886,00</u>
<i>Summa rörelsekostnader</i>	21 220,60
RÖRELSERESULTAT	-7 122,40
Ränteintäkter från bank	<u>-690,03</u>
ÅRETS RESULTAT	- 7 812,43

Balansrapport

	<u>Ing balans</u>	<u>1/1 – 31/12 -08</u>	<u>Utg saldo</u>
Fordringar hos anställda	4 475,00	-4 475,00	0
<i>Kassa och bank</i>			
Plusgiro	50 188,07	-38 149,87	12 038,20
Bankkonto förening	32 862,38	-5 359,97	27 502,41
Bankkonto projektmedel	6 184,18	84,74	6 268,92
Summa TILLGÅNGAR	93 706,63	-47 900,10	45 809,53
Därav EGET kapital			
Balanserad vinst/förlust	-20 976,87	0	-20 976,87
Årets resultat (vinst)	0	-7 812,43	<u>-7 812,43</u>
Summa EGET kapital			-28 789,30
Därav PROJEKTMEDEL			
Insamlade MEF-medel inteckn till proj	-11 050,00	11 050,00	0
Insamlade medel MEF 2008	0	-1 324,00	-1 324,00
Projekt YRIC, Mindolo 2006-2007	-50 638,50	50 359,34	-279,16
Adm i Sverige, Mindolo 2006-2007	-586,60	180,00	-388,60
Reserverat f revision, YRIC, Mindolo	-6 000,00	0	-6 000,00
Uppföljning YRIC, Mindolo, ht 2007	-1 896,00	-1 687,95	-208,05
Ränta projektmedel 2006-07	-464,16	0	-464,16
Projekt Mindolo 2008-2009	0	5,74	5,74
Adm i Sverige Mindolo, 2008-2009	0	-5 016,10	-5 016,10
Capacity building 2008-2009	0	-3 149,21	-3 149,21
Uppföljning Mindolo ht 2008	0	160,00	160,00
Ränta projektmedel 2008-09	0	-94,74	-94,74
Projekt volontär MEF ht 2006 (97 000)	-47,00	47,00	0
Projekt volontär MEF vt 2007 (98 000)	-27,00	27,00	0
Projekt IT-vol MEF, ht 2007 (97 000)	-2 041,50	1 779,55	-261,95
Summa KORTFRISTIGA SKULDER	-72 732,76	55 712,53	-17 020,23

Swedish-Zambian Association
Minutes from the ANNUAL GENERAL
MEETING
March 14, 2009
at Etnografiska museet, Stockholm

§ 1. Chairman Rolf Svanström opened the Annual General Meeting, welcoming all who attended.

§ 2. The meeting approved that the AGM was announced in due time.

§ 3. The meeting adopted the agenda.

§ 4. The meeting elected:

- a) Rolf Svanström as Chairman for the AGM.
- b) Lennart Simonsson as secretary for the AGM.
- c) Paula Maritz and Fredrik Jernqvist to certify the minutes.

§ 5. Mr Svanström presented the board's Annual Report for 2008, noting that the Mindolo Youth Rights Information Centre project was overall progressing well. Regular reports were received from Mindolo, and there was a sense that the project had transformed the youth. They "own" the project and are taking more decisions. Forum Syd, which provides most of the funds for the project, have visited Mindolo and had a favourable impression of how accounts were kept.

Members of the Swedish-Zambian Association were invited to offer ideas on how to raise funds needed for the Association's stipulated contribution for the pending extension of the project.

During 2009, there are plans for an exchange between three board members and three persons from the Mindolo project to assess the impact of the project on the community. The Swedish group would tentatively visit in June or July and receive the Zambian visitors in the early autumn.

The Swe-Zam website continues to serve as a starting point for groups and schools planning to visit Zambia. Members were invited to offer suggestions on how to further improve the website.

A student conducting a minor field study (MFS) has been in regular contact with board member Lisa Persson.

During the year "After Work" sessions have been held at the Ethio Star restaurant in Stockholm.

The board has a good relationship with the embassy, and has been able to use a conference room at the embassy for its meetings.

§ 6. Treasurer Elisabeth Persson presented the Financial Report for 2008. The Association had 122 paying members at the end of the year, four members left during the year while 10 new members were welcomed. The Association raised 22,150 kronor in membership fees, compared to the 17,200 kronor in 2007.

2008 was another year full of activities. At the year-end, the Association had some 1,300 kronor in collected funds. More funds need to be raised as part of the stipulated contribution for the extension of the Mindolo Project.

The Association posted a profit of some 7,800 kronor for the year; the balance was almost 21,000 kronor at the beginning of 2008.

Two issues of Newsletter were published at a cost of almost 9,000 kronor.

The ongoing Mindolo Project continues to generate extra work (for the board (especially for the treasurer). The project finances are reported separately under terms stipulated by Forum Syd.

No questions were raised over the report.

§ 7. None of the auditors were present. The Chairman read the Auditors' Report. The auditors recommended that the outgoing board should be held free from liability.

§ 8. The Auditors' Report was adopted by the meeting.

§ 9. The Annual Report and Financial Report were adopted by the meeting.

§ 10. The outgoing board was held free from liability by the meeting.

§ 11. Budget and membership fees.

The meeting approved to keep membership fees unchanged (200 kronor/family, 150 kronor/individual, 100 kronor/student) for 2010.

The Treasurer presented the 2009 budget where membership fees for 2009 were estimated to generate 20,000 kronor (2,000 kronor more than 2008). Costs for the Newsletter were estimated at 9,000 kronor.

For 2009, some 14,000 kronor is needed for the

voluntary contribution, of which 1,300 kronor have been collected.

The budget proposal was amended to a total income of 26,000 kronor, while costs for administration/representation were raised to 7,100 kronor.

The budget was accepted with the amended sums.

§ 12. Election of members to the Executive Committee:

a) Elisabeth Persson, Treasurer was re-elected for 2 years.

b) Joyce de Maré was re-elected for 2 years. Karin Johansson was re-elected for 2 years.

Anna Tyllström was elected as alternate for 1 year. Owen Mwinga was re-elected as alternate for 1 year. Lisa Arrehag was elected (new) for 1 year.

c) Tommy Hemmingsson was re-elected as auditor for 1 year.

Karl-Johan Sonnegård was elected (new) as auditor for 1 year. Tell Åke Dahllöf was elected (new) as an alternate auditor for 1 year.

d) No Nominating Committee was active during 2008. The outgoing board served in its place.

The meeting decided not to appoint a new Nominating Committee but instructed the incoming board to contact members for proposals. The board was also advised to provide "timely information" about nominees, should it have to serve as a Nominating Committee again.

§ 13. No members had sent in any proposals as specified in the AGM notice. The board had however mentioned some proposals.

a) Prior to the AGM, members were advised to consider proposed amendments and updates of the Constitution. The meeting approved the proposed changes.

b) The board had proposed that it be allowed to use "a portion" of the Association's own funds for the voluntary contribution required for the Mindolo Youth project. The meeting discussed various suggestions including a cap of 30 per cent of the turnover. The meeting settled on the wording "a portion" of the funds and that the board take into account the need for sufficient funds for other activities.

c) The meeting approved to extend the Mindolo Youth project after 2009.

§ 14. Other business:

Postcards of the Hammarskjöld library at Mindlo designed by Swe-Zam members Ingemar and Ingegerd Lindaräng were displayed.

A question was raised by Märta Simonsson about the activities of Pamodzi and how to reach out to Zambian nationals. Among responses was that the "After Work" meetings have proved to be an informal venue.

Siw-Inger Halling who visited Zambia recently conveyed a greeting to the Association from President Rupiah Banda.

The Chairman said the board will write to members to sound out how many are willing to receive Newsletter only via e-mail, and donate the 30 kronor saved in distribution/printing costs to the Mindolo project.

§ 15. The Chairman closed the meeting, thanking all who attended.

Rolf Svanström, Chairman
Lennart Simonsson, Secretary

Paula Maritz, Minutes Checker
Fredrik Jernqvist, Minutes Checker

We all watched the movie "The first Ladies detective agency", at the AGM. The film is based on the famous book with the same name and is set out in Botswana.

Afterwork with the SweZam members on Tuesdays

On Tuesday May 5th, we were a few members and friends of members who listened to Joanna, Rebecca and Karin from The Red Cross Folkhögskola in Stockholm sharing their feelings, reflections and photos with us. They were part of a group of 16 students that spent 6 weeks in Zambia in the beginning of 2009. They visited the Zambian Red Cross and several other organisations working with children and youth in their fight against hiv/aids. In smaller groups, they also participated in the work done by the Red Cross volunteers in Zambia.

They found that the UN convention on the rights of the child was better known among youth in Zambia than in Sweden and they were impressed by the way different organisations, e.g. Youth Development Organisation, used theatre and role play for sex education and information about hiv/aids. They also realized that it was difficult to talk about individual experiences but through the expressions shown in e.g. role plays it became obvious that the situation can be very difficult for especially young women. An illustration of what they experienced is given in the report by Karin Eriksson that follows.

Lisa Persson, the SweZam board

Våren 2009 fick jag chansen att genom Röda Korsets Folkhögskola resa till Zambia i södra Afrika. Ett land med elva miljoner invånare mitt i Afrikas hjärta. Jag skulle få chansen att titta närmare på några projekt som Zambiska Röda Korset har, samt Plan International. I denna rapport har jag valt att ta upp de två projekt som jag fastnade mest för och som jag verkligen tror starkt på. Dessa projekt är något som jag anser att vi har brist på i Sverige, vi har mycket att lära oss av varandra. Detta är mina tankar och reflektioner som jag vill lyfta fram från min resa.

Ibland kan jag skämmas över att jag är född i Sverige. Att få allt serverat på silverfat är väll ingen match? Är det egentligen en slump att jag föddes just här? Och hur skulle egentligen mitt liv sett ut om jag hade föds i en by i Zambia?

Frågorna är många och känslorna är blandade när jag ligger hemma i min stora, nästan överkligt sköna säng igen. Jag har spenderat de senaste sju veckorna av mitt liv i Zambia i södra Afrika. En resa som jag aldrig i min vildaste fantasi trott att jag skulle få göra. Där har jag träffat människor vars stora kamp är att försöka överleva dagen, trots det alltid med ett stort leende på läpparna. I Sverige måste de unga varje dag handskas med en rad olika problem. Som till exempel att välja vilken utbildning man ska skaffa sig. Eller hur man ska komma i form till beach 2009. Det är inte så konstigt att vi blir sönder stressade och deprimerade i detta land, eller?

Jag visste egentligen inte så mycket om Zambia innan vi kom dit. Tyvärr så hade jag mest den snedvridna bild av Afrika som framställs i media, som kort och gott innebär krig, fattigdom eller lyxiga paradisoar. Det var därför jag ville dit och skaffa mig en egen uppfattning. Det jag såg fram emot allra mest var alla de otroliga möten och diskussioner med människorna som jag skulle få chansen att uppleva. Vilket med facit i hand är det som jag absolut minns starkast och som värmer extra mycket i hjärtat. Ett möte som jag minns speciellt var när vi hade workshops om barnkonventionen med Röda Korset volontärer på Lusaka bransch. Där träffade jag den mest levnadsglada 17 årige kille jag någonsin mött. Han hade så otroligt många drömmar och ambitioner för framtiden. Hans största dröm var att få bli journalist och resa världen runt. Det fanns dock ett problem! Han har Hiv, som har satt sig på hjärnan. Vilket leder till att han blir mer och mer mentalt handikappad för var dag som går. Detta var otroligt svårt för mig att acceptera. Nå-

gonstans innerst inne visste jag att han aldrig skulle få uppleva sin dröm. Jag fick dock påminna mig själv om att våra drömmar är något som ingen kan ta ifrån oss, vi måste fortsätta att drömma.

Jag åkte till Zambia med en önskan om att jag skulle få lära barnen om barnkonventionen. Min dröm är att alla barn i världen ska känna till sina rättigheter. Det som glatt överraskade mig var att den kunskapen redan visade sig vara stor. Då tänker jag mest på den tiden som jag spenderade i Mazabuka. Det var under tio dagar som jag fick följa Plan Internationals arbete i liten stad söder om huvudstaden Lusaka. Det var verkligen otroligt glädjande och upplyftande att få se de olika projekten som var i rullning och som verkligen hade lyckats. Jag anser att Plan har tagit det hela ett steg längre än det som vi tidigare sett i resten av Zambia och Sverige med för den delen. Dom arbetar till störst del med att verkligen se till barn som en resurs. Som experter på sitt eget område, om hur det är att vara ung i dag. Grunden till detta anser jag handlar om att stärka barns självkänsla, genom att till exempel stärka deras kunskaper om barnkonventionen. Något som Plan International jobbar hårt med idag och sedan många år tillbaka.

Det var två huvudprojekt som vi följde under vår vistelse med Plan. Det första var CPB som står för Childrens Press Bureau. Deras grundidé är att man kan förändra världen med hjälp av barn. Deras vision är ett Zambia där barnens behov alltid sätts i fokus. Dom anser att detta endast kan ske om barn och unga själva får vara delaktiga i att ta beslut i frågor som rör deras egen framtid och kunna vara med och göra Zambia till ett bättre land för alla att bo i. Projektet går ut på att det är barn som gör radioprogram för barn. Det får helt själva välja vilka ämnen de ska ta upp i veckans program som sänds varje lördag. Både på det lokala språket Tonga och Engelska. Oftast tar de upp ämnen som är mest aktuella just den veckan, som till exempel kolera. De har även nyligen startat upp debattklubbar på skolorna runt om i Mazabuka. Där de diskuterar aktuella ämnen både med elever, lärare och föräldrar. Efter att ha pratat med både elever och lärare har jag förstått att detta är något som stärkt både elevernas självkänsla och självförtroende. Kunskapen att kunna tala och stå upp för sig själv är något som jag är övertygad om att de kommer ha användning av i resten av livet.

Det andra projektet som vi fick följa var Childparalegal. Där grundidén är att stärka barn och ungas kunskaper om hur det rättsliga systemet fungerar. Att de inte bara ska känna till barnkonventionen utan även vad som faktiskt står i lagboken. Tanken är att dessa barn ska vara lagens ögon och öron runt om i byn. Ibland kan det kännas lättare att vända sig till en jämnårig klasskamrat istället för till läraren om något brott begåtts. I de flesta av fallen är det de vuxna som är förövarna. Några av de vanligaste brotten som begås just i Mazabuka är enligt Plan "early marria-

ges", barn som gifts bort i tidig ålder. Våld i hemmet, samt sexuellt utnyttjande av barn, då förövaren oftast är en nära släkting. Detta projekt samarbetar med den lokala polisen, något som tyckts fått en positiv effekt i alla byar enligt undersökningar. Vanligtvis finns det fyra paralegal barn i varje by, samt fyra vuxna paralegal. När de väljs ut av Plan får de av dem en grundlig utbildning under en veckas tid där de får lära sig om bland annat barnens rättigheter, barnmisshandel, korruption och om genus. Under två dagar i veckan på en bestämd plats kan sedan byborna komma och göra sina anmälningar till "The paralegal desk".

Denna rådgivning är helt gratis vilket har lett till en stor ökning i antal anmälda brott. De jobbar även mycket med byarnas headmen. Som är en gammal Zambisk tradition. Oftast är det de första männen som en gång i tiden startade upp byn som sedan blir headmen. Det kan gå många generationer tillbaka i tiden. Vad som är viktigast är att försöka ändra deras synsätt, då de har en stor makt att kunna påverka byborna. Paralegal ger även dom kunskap om det rättsliga systemet samt har diskussioner om humanitära frågor. Efter att ha besökt många byar runt om i Mazabuka kan jag säga att de headmen som jag träffade var otroligt positivt inställda till projektet och till den förändring som se har sett ske i byarna. Vilket för mig var otroligt inspirerande att få höra om, då jag anser att det är där som en stor förändring måste ske.

Jag tror starkt på dessa två projekt som jag fått följa under min vistelse med Plan International i Mazabuka. Jag ska förespråka dessa starkt i Sverige då jag anser att detta är något vi har stor brist på här hemma. Jag känner mig verkligen privilegierad att ha fått följa en sådan bra organisation som Plan International. Att verkligen ha fått chansen att se hur arbetet går till ute på fältet, samt att ha fått se ett lyckat resultat. Min slutsats av denna resa är att om det ska kunna ske en förändring i framtiden måste vi jobba med att se barn som den resursen som dom verkligen är. Vi kan alla säga att vi varit unga en gång. Men tiderna förändras och ingen kan komma och säga att de vet hur det är att vara ung idag. Att jobba med att stärka barns självkänsla är för mig nyckeln till en ljusare framtid.

Skrivet av
Karin Eriksson
Röda Korsets Folkhögskola
Världens Unga 2008/2009

Intryck från Zambia (maj-juli 2008):

Jag bär på många minnen och starka intryck från min två månaders vistelse i Zambia 2008. Ett av mina intryck är de starka kontrasterna jag upplevde under min tid i Lusaka. Ett annat är ett oförglömligt besök till Musamaria Wabwino Orphanage Center i ett av Lusakas fattigaste områden.

Jag spenderade större delen av min tid i Zambia i huvudstaden Lusaka. Det dröjde inte länge efter min ankomst förrän jag insåg att Lusaka var en stad full av kontraster. Starka kontraster uppenbarade sig mellan fattiga och rika, svarta och vita, minibussar och SUV:s, skjul och villor, nshima och amerikansk snabbmat, indiskt och kinesiskt. Kontrasterna innebar att jag som nykomling kunde röra mig mellan olika världar i en och samma stad.

Ena dagen går jag på den rödbruna sandgången till närmaste väggkant för att tränga in mig i en proppfull minibuss till Kulima Towers mitt i stan. I folkvimlet vid busstationen träffar jag en zambisk vän. Vi hoppar på ännu en proppfull minibuss och åker till skolan där han studerar och bor. Boendet är väldigt spartanskt. Han delar ett litet rum med en annan student. Hela byggnaden delar på en toalett och dusch utan varmvatten. Vi äter nshima med kyckling, lyssnar på zambisk hitmusik och pratar om zambisk politik, religion och kinesiska investeringar.

Påföljande dag blir jag upphämtad i en sprillans ny SUV (stadsjeep) med luftkonditionering av några vänner som tillhör Zambias vita minoritet. De är födda och uppvuxna i Zambia (med undantag för flera år vid internatskola i Sydafrika) och deras familj och vänner bor alla i Zambia. De är stolta zambier. Vi åker till Lusakas Showgrounds där en av tjejerna tävlar i hästhoppning. Publikerna är helvit. Efteråt äter vi middag på en italiensk restaurang. Det kunde ha varit varsomhelst i Europa. Det visar sig att jag efter mindre än en månad i Zambia har haft mer kontakt med svarta zambier än mina vita zambiska vänner. De känner inte till zambisk hitmusik, äter inte nshima och har aldrig åkt minibuss. Därutöver finns det även en indisk värld i Lusaka.

Indierna har bott i Zambia i generationer och är väletablerade i samhället. Deras livsstil liknar de vita zambiernas. De har en stark samhörighet och umgås främst inom den egna gruppen. Jag besökte flera utsökta indiska restauranger under min vistelse. På senare tid har det även växt fram en kinesisk värld i Lusaka. Kineserna är inte lika etablerade i det zambiska samhället som indier och vita. Även de umgås främst inom den egna gruppen. Som kinesisktalande med målet att studera de kinesiska investeringarna i Zambia kom jag i kontakt med många av Zambias kineser. De flesta behåller starka band till moderlandet och fortsätter leva såsom de gjort hemma i Kina. Lusakas många kinesiska restauranger fungerar som en självklar mötesplats. Där känns det som om man lika gärna kunde befinna sig i Chengdu eller Shanghai. Lusaka präglas därmed av kontrasten mellan helt olika men parallella världar. Jag kände mig privilegierad av att så enkelt kunna växla mellan dessa världar.

Det starkaste och mest känsloladdade intrycket under hela min vistelse i Zambia är från ett besök till Musamaria Wabwino Orphanage Center i Mutandere, ett av Lusakas fattigaste områden. Musamaria är en skola och dagcenter för ett 60-tal barn mellan 3 och 16 år som har förlorat en eller båda sina föräldrar. De flesta av föräldrarna har dött i AIDS och några av barnen har även HIV. Centret drivs av eldsjälens Elasto Mwansa. Han startade Musamaria för några år sedan och kämpar för att hålla verksamheten vid liv på grund av begränsade resurser. Behovet av att ta hand om föräldralösa barn är enormt i Zambia.

Solen lyste högt på himlen över skjulen i Mutandere när jag och några vänner anlände till Musamaria. Vi välkomnades in i ett av de små skjulen av högljudd sång från ett 30-tal barn i 3-7 årsåldern. Barnen var glada av att få besök och delade gärna med sig av sånger och ramsor som de kunde utantill. Vi lekte lekar, sjöng och dansade i flera timmar. Många av barnen ville sitta i våra knän, hålla oss i handen och leka med vårt hår. Det gjorde ont i hjärtat att se deras törst efter kärlek och närhet, att bli enskilt uppmärksammat av en vuxen. Jag kände mig otillräcklig. Mina armar räckte inte till att krama alla. Samtidigt var barnen otroligt glada och skrattade mycket. Det är sällan man känner så mycket glädje och uppgivenhet på en och samma gång. Till lunch serverades ris med salt. Egentligen skulle det vara grönsaker till men resurserna räckte inte till den dagen. För många av barnen var lunchen deras enda mål mat under

hela dagen. Elasto gör allt han kan men är beroende av utländska bidrag för att kunna fortsätta bedriva verksamheten. Efter en heldag med de fantastiska barnen i Musamaria var det inte svårt att besluta sig för att själv börja bidra till verksamheten. Barnen jag träffade den dagen i Mutandere kommer jag aldrig att glömma.

Frida Wallin

Frida Wallin var i Zambia under 2008 och skrev en uppsats i nationalekonomi. Här skriver hon om sina intryck från Zambia för SweZams medlemmar.

Min praktik på SWEZAM ungdomsprojekt i Kitwe, Zambia.

Planeringen inför min praktik började tidigt då jag redan innan utbildningens början visste att om tillfället gavs skulle jag försöka komma utomlands på min sista praktikperiod. Jag har länge velat besöka ett afrikanskt land för att mota en annan kultur och jobba med frågor som för oss i Sverige kanske ses som självklara.

Allt eftersom att utbildningen fortlöpte blev mitt intresse för ungdomsfrågor inom genus och jämställdhet större och jag försökte att hitta en praktikplats som jobbade just med dessa frågor. Jag fick kontakt med Svensk-Zambiska föreningen, Mindolo Ecumenical Foundation och Bruce som senare blev min handledare.

Efter många mail, vaccinationssprutor, flygbiljetter och lästa böcker kom jag äntligen iväg i början av februari och ett helt nytt land och kultur mötte mig redan på flygplatsen, som består av två mindre skjut liknande byggnader.

Den nya kulturen som mötte mig var helt skild från det jag är van vid och resultatet blev att jag tog det väldigt lugnt, lyssnade och tog in så mycket som möjligt. Jag kände nästan inte igen mig själv eftersom jag inte visste riktigt hur jag skulle bete mig utifrån kulturen där och därför inte var mitt vanliga sprudlande jag från början. Men allt eftersom tiden gick vände jag mig mer och mer vid situationen och de sista veckorna kände jag att jag skulle ha velat stanna längre.

Så nu i efterhand kan jag se tillbaka med glädje på allt jag har fått uppleva och lärt mig under mina veckor i Zambia. Vi diskuterade mycket kring de ämnen som de jobbar med och om skillnaderna mellan hur det ser ut i Zambia och Sverige. Vilket gjorde att jag fick en större inblick och förståelse för deras arbete och liv. De ämnena som de tar upp och arbetar med är viktiga överallt i världen, vilket gör det uppenbart viktigt och intressant.

Min största svårighet att anpassa mig till var tiden. Jag är väldigt effektiv och kreativ som person, ser till att det som behövs göras görs och har alltid händerna fulla. Så skillnaden var markant till hur man ser på det i Zambia, ett mycket lugnare tempo hålls.

Jag har fått komma in och ta del av projektet, de aktiviteter de har planerat och genomfört och delat med mig av mina tankar och idéer.

Jag tror att både jag och alla i projektet har fått ut mycket av min vistelse. Ett samarbete som jag är

säker på kommer att fortsätta, då jag har fått många idéer om vad jag faktiskt kan göra från Sverige, som enskild person och som en del av Svensk-Zambiska föreningen. Även om jag hoppas få möjlighet att någon gång åka tillbaka och jobba mer med projektet.

Det var underbart att se all vilja och engagemang som finns hos ungdomarna i projektet och jag tror och hoppas att de en dag kommer att ta över så att all kunskap som finns förs vidare. Jag ser alla möjligheter för projektet att fortskrida och bli större, förhoppningsvis även självständigt.

Hela min vistelse i Zambia har gett mig så väldigt mycket, även utanför praktiken. Och jag är tacksam för chansen, även om det medfört några tuffa utmaningar. Jag tror att för varje nytt land och kultur man möter så ändras ens världsbild och förståelsen för andra människor växer.

Åsa Knutsson
Värnamo Folkhögskola

Åsa Knutsson hade praktik på Mindolo Ecumenical Foundation och SweZams ungdomsprojekt där, via sin utbildning på Värnamo folkhögskola. Här berättar hon om sin tid i projektet.

HIGHLIGHTS FROM YOUTH'S RIGHTS INFORMATION CENTRE (YRIC) PROJECT 2008

All 3 Youth Clubs gathered outside the Information Centre

Vision of the YRIC project

Reaching out to the Zambian youths, educating and empowering them about real life issues, making them good and productive people in society. Specifically youths in Kitwe by providing them with information as regards to Human Rights, HIV/AIDS and Gender.

How to reach the vision

To establish a Youth's Rights Information Centre which can contribute to capacity building and organizational development within the targeted area.

To build strong networks with the secondary schools from where the clubs members (school pupils) are recruited. Presently the project is networking with five secondary schools (High schools) and these being.

Helen Kaunda High School
Ndeke High School
Mindolo High School
Chibote Girls High School
Mukuba Boys High School

To network with other organizations that run or conduct youth programmes such as CHEP (Copperbelt Health Education Programme), YAN (Youth against AIDS Network), PPAZ (Planned Parenthood Association Zambia) and

others among which SWHAP (Swedish Workplace HIV/AIDS Programme) is of special interest.

The SWHAP primary target group is employee and spouses to employees based and have yielded tangible results as evidenced by how HIV/AIDS information is easily accessed in the four Swedish based companies in Zambia i.e. Sandvik, Atlas Copo, SKF, and Dyno Noble. However, the issue of HIV/AIDS does not just affect the employees and their spouses of this company but also their children. Therefore, there is a need to introduce activities that are tailor designed to reach out to children (10 – 14 years old) and young people (16-25years old) e.g. a SWHAP-SWEZAM Youth outreach day.

YRIC Project Activities

- Capacity building in e.g. Peer Education, Leadership and management and Basic computer skills
- Information, Education and Communication (IEC) material
- Indoors (schools) and out door (Community) Outreach program
- Field Trips
- Fundraising Ventures
- Setting up of SWEZAM Youth Clubs in the schools
- Theme days functions (Workshops and Event Commemorating)
- Boosting children's reading
- Inter –classes and inter schools Human Rights Debates Competitions (public speaking)

First ever outreach to secondary school

FOCUS SWEZAM: ARTICLE FROM ROLF SVANSTRÖM

On 23rd of February, 2008 YC1 (Youth Club) and YC2 went to Faith Academy Christian School, a private Secondary (high) school in Riverside within Kitwe.

This outreach was the first outreach ever to be held with the both clubs (YC1 and YC2) and the youth organizer joined forces to carry out presentations.

The topic the school picked was HIV/AIDS but then during their preparations, the clubs came with their own title which they used as a guide during the presentations. The title was; “HIV/AIDS in relation to STIs (Sexually Transmitted Diseases).”

The audience comprised of the grade 9s, grade 11s and the grade 12s the outreach attracted a total of 70 pupils between the ages of 15-18 years and these were just borders and later an outreach will be organized to go and meet the day scholars pupils.

Youth Club 3 recruitment

SWEZAM Project had a series of interviews which brought together various pupils with a mission to establish and put in place a new youth club comprising of 14 pupils. Youth Club One (1) and Youth Club Two (2) were actively involved in the interviews and recruitment of the applicants from the five schools. Fourteen members (9 females and 5 males) were picked to form Youth Club Three (3).

The official welcoming day of the new youth club was held on the 6th of August, which was a memorable day since the activity was attended by Rolf Svanström (SWEZAM board

Chairperson). Members from Youth Club One (1), Youth Club Two (2) and the Youth Organizer were also present to officially welcome the members of the new club.

Computer training workshop for Youth Club 3 (YC3)

The workshop was held between the 14th and 16th of August, 2008 at the YRIC office, and was facilitated by Mr. Bonaventure Mwaba, a part time lecturer at the Zambia Institute of Business Studies and Industrial Practice

(ZIBSIP) in Kitwe.

After three days of training the pupils had acquired computer skills with an emphasis on how to use internet. It is important, as the club advances, that the pupils are allowed more time on the computer. Research will be more and more cardinal for the group in order to obtain knowledge to make a positive change in the three key areas HIV/AIDS, Gender and Human Rights.

Comments from the workshop participants (Club members)

- *“For the first time in my life I know how to use the computer and do things”*

Justine Kabwe - Mukuba High School

“This knowledge I have gained will help me even in the future”

Miriam Mulenga - Helen Kaunda High School

Three days capacity building workshop with Forum Syd

The workshop was held from 26th to 28th of August, 2008, and was facilitated by Anu Ala-Rantala OD advisor Forum Syd, Lusaka.

FOCUS SWEZAM: ARTICLE FROM ROLF SVANSTRÖM

Helping her out were three resource persons from YC1. The workshop was designed for the YC3 members.

The purpose of the workshop was:

- To ensure that all the new Youth Club members possess leadership, facilitation and organisational skills which they can use in their school clubs.
- To create a platform where senior members get an opportunity to mentor and share their experience with new members. In the future youths would possibly organise the workshop themselves.

During the three days, the workshop participants had a lot of topics given to them. These brought out a lot of participation, discussions, questions and answers which made the workshop interesting both to the facilitators and participants.

Formation of the Swezam clubs in the schools

This year the SWEZAM project intends to form and establish clubs in five new schools.

The creation of the first SWEZAM Club at Mindolo High School took place on the 30th of September. The meeting featured senior youth club members who served as facilitators, the youth club 2 and 3 members at Mindolo high school, and also the school club members.

This was followed on 10th of October, 2008 by the first official meeting of the YC at the school, which attracted about 30 pupils.

Resource centre development

The Youth Rights Information Centre has now been restocked with new books. Even though more books still must be bought the YC members now have a wider selection to choose from.

All the books have been entered on the computer in a file that carries information like, titles of books, name of authors, publishers and the year published..

Compiled by Rolf Svanström from reports written by the Youth Organizer Bruce Mubanga. More details can be found in the original quarterly reports from Mindolo also published on the Swezam web site.

Kinas första ekonomiska frizon i Afrika

/Artikel hämtad från Tidningen Omvärlden/

Från Kairo till Kongo ser man numera kineser: de bygger vägar, botar sjuka och konkurrerar ut lokalbefolkningen. Samtidigt som handeln tiodubblats på mindre än ett årtionde växer klagomålen på att Kina kopierar sin modell av miljöförstöring och ut-sugning i Afrika. Kineserna själva låter som ekon av stjärnögda europeiska samhällsplanerare på 60-talet. I Zambia ska en ny kinesisk stad byggas. Men risken finns att kineserna i stället ska sälla sig till raden av kolonistörer och världsförbättrare som strandat på den afrikanska verkligheten, skriver Ola Wong.

– Den här artikeln måste bli positiv för Kina, säger projektchefen Ruan Linjun återigen med en allvarlig blick. Utanför fönstret från hans arkitektontor på 16:e våningen breder Shanghais landskap av höghus och motorvägsbroar ut sig. Ruan leder arbetet med att utforma det som ska bli Kinas första ekonomiska frizon utomlands. En hel kinesisk stad, med kontorskomplex, industrier, bostadsområden, sjukhus och skolor. Kina har köpt 41 kvadratkilometer mark i Zambias gruvdistrikt ? Kopperbältet ? samt en filial på 5 kvadratkilometer vid huvudstaden Lusaka.

Ruan Linjun säger att det finns en stor oro från kinesiska sida att zonen ska framställas som kolonisation. – I grunden handlar det här projektet om att Kina köper mark, startar fabriker och köper naturtillgångar. Det kommer att bli ?zhongguo feidi?, kinesiska enklaver. Men på grund av risken att det ska utmålas som kolonisering måste alla sådana associationer tonas ned, säger Ruan Linjun.

Så teamet frågar sig hela tiden vad zambiernas egentligen vill ha.

– Kommer de exempelvis att känna sig koloniserade med den här designen? Säger Ruan och visar broschyren med en standarvilla i västerländsk stil. Vad har afrikanerna själva haft för önskemål?

– Zambiernas har inte haft några som helst förslag eller idéer. De vill bara att vi ska komma snabbare, säger Ruan.

11000 kilometer därifrån sticker en vit plåtskylt upp ur den röda afrikanska jorden. ZCCZ, Zambia-China Economic and Trade Cooperation Zone, står det. Bakom reser sig mutontotråd med lövkronor som cirrusmoln på nålar i bushen. Det är fullkomligt tyst trots att vi är i Zambias industriella hjärta. Här i området kring samhället Chambishi fanns redan

innan ZCCZ presenterades 2007 ett antal kinesiska metallindustrier. De ägs allihop av den kinesiska statliga metalljätten CNMC, samma bolag som kommer att driva zonen. Det följer Pekings strategi att ta kontroll över naturresurser från källan.

Kinas eget ekonomiska mirakel började 1978 med fyra ekonomiska zoner. Den mest kända, Shenzhen, växte på 30 år från ett fiskeläge till att bli fastlandets kanske rikaste stad med 10 miljoner invånare och glittrande skyskrapor vid Syd kinesiska havet. Med zonerna som draghästar blev Kina världens verkstad. Nu ska miraklet återupprepa sig.

Som mycket annat lanserades ZCCZ under det epokgörande kines-afrikanska toppmötet i Peking 2006. Där i Folkets stora sal lovade president Hu Jintao ledarna för 48 afrikanska stater att Kina skulle skapa tre till fem ekonomiska zoner i Afrika till nästa möte november 2009. Vart och ett ska drivas av ett kinesiskt statligt bolag och infrastrukturen finansieras delvis med mjuka lån.

Förhoppningarna är högt ställda. Zonerna ska bli ?noder för Afrikas ekonomiska framåtskridande? och har beskrivits som en avgörande del av Kinas stora plan för Afrika och hela utvecklingsvärlden. Kina vill ge Afrika vad 50 år av västerländskt bistånd misslyckats med: industrialisering, tillväxt, jobb.

Vid vägen tvärs emot skylten står John Shtanda, en arbetslös 16-åring med bar överkropp och tom blick. Han bor tillsammans med sitt gäng i ett vindskydd dolt i ett majsält bredvid vägen. På frågan vad han sysslar med svarar John ?changanya?, ett uttryck på bamba-språket som betyder att han gör vad som helst för pengar: stjal, småjobb, vad som helst. Han har ingen aning om vad zonen är för något, men blir den verklighet skulle John kunna byta sin misär mot ett industrijobb.

CNMC säger att zonen kommer att skapa minst 6 000 zambiska arbetstillfällen och ytterligare 2 000 i filialen vid Lusaka. Den första fasen på 12 kvadratkilometer ska enligt planerna stå klar inom tre år ? ett ambitiöst mål med tanke på att bygget inte hade börjat vid vårt besök.

Zambia är Kinas största kopparleverantör och världens näst största producent av kobolt. Utan koppar hade det inte varit möjligt att bygga nya kinesiska städer och utan kobolt hade kinesisk industri inte kunnat exportera Ipods och mobiltelefoner till resten av världen. Kinas växande aptit på råvaror har bidragit till Afrikas goda tillväxt under senare år. 2008 växte Zambias ekonomi med spänstiga 6 procent. Men ändå finns en utbredd oro för hela projektet. För Zambia har blivit en provkarta över allt som kan gå fel för Kina i Afrika.

Först hyllades kineserna som frälsare när de tog över gruvan i Chambishi 1998 efter privatiseringen av den

missköta statliga gruvindustrin. Kina hade redan mycket goodwill efter bygget av Tanzam-järnvägen till Tanzania på 70-talet och årtionden av hjälp från kinesiska läkarteam. Men nu betraktar lokalbefolkningen kineserna som "unik brutala och exploativa med alldeles för nära relationer till den zambiska staten?", enligt en oberoende studie av kopparindustrin. En zambier i chefsposition på ett kinesiskt bolag i zonen berättar anonymt om farhågorna:

– Vad blir över för zambierna när kineserna förstört vår miljö och tagit våra naturresurser? frågar personen sig och berättar att zambiska politiker som besöker zonen verkar helt ointresserade av allt utom sina mutor.

Den kinesiska zonen Shenzhen må vara en framgångssaga, men den är också en symbol för värsta typen av utsugning, där arbetarna slavar 12 timmar om dagen utan ledighet och där fackföreningar är förbjudna. Den kinesiska industrimodellen har också gjort landet till världens största producent av växthusgaser.

Men i Kinas zoner var åtminstone kineserna själva i ledningen. Utländska investerare tvingades ofta att ingå samriskbolag och föra över teknik till Kina. Afrikanerna låter däremot kineserna styra zonerna totalt utan krav. De är till och med skattebefriade.

Zambia är ett av de länder som drabbats hårdast av finanskrisen. Kopparpriserna har fallit med 60 procent. En efter en har de multinationella bolagen lagt verksamhet i malpåse. I Zambia, där det bara existerar 400 000 formella jobb på 12 miljoner människor, är en sådan utveckling förödande. Det senaste året har undernäringen bland småbarn i kopparbältet ökat med 15-20 procent, enligt World Food Program. Alla skär ner, med ett undantag: CNMC. Zambias regering hyllar dem som räddande änglar.

Men Justina Mulumbas hatar kinsar, säger hon. Hennes son Thomas var ett av offren i Zambias värsta industriolycka. 46 arbetare dog när en kinesisk sprängmedelsfabrik exploderade. Det har gått tre år men Justina har varken glömt eller förlåtit. De skickade dit arbetarna utan träning. De utnyttjade dem som slavar och när de försökte varna att det var farligt så lyssnade de inte.

? Smällen hördes över hela Chambishi. Det fanns ingenting kvar av Thomas att lägga i graven, säger hon och börjar gråta.

Justina har bildat anhöriggrupper som fortsätter driva målet med hjälp av katolska kyrkan. Vid det här laget har hon haft besök av så många utländska journalister att grannarna börjat misstänka att hon är en häxa. Varför tror du att du har fått så mycket uppmärksamhet?

– För att kineserna beter sig illa här. De är på väg att ta Zambia. De vill bara ha profit och bryr sig inte om afrikaner.

År 2006 sköts och sårades sex arbetare när en protest

mot den kinesiska ledningen urartade. Ingen har ännu gripits för skotten. I stället klagar boende i Chambishi att säkerhetspolisen har trakasserat dem efter att ha protesterat mot bolaget. Kinas ambassadör Li Qiangmin förnekar att Kina mutar eller försökt påverka zambisk polis men säger samtidigt:

– Det är afrikansk kultur att muta. När polisen kommer måste man ge dem pengar.

I Zambia är ilskan mot Kina numera så stor att landets president Hu Jintao 2007 tvingades ställa in ett besök till Chambishi av rädsla för oroligheter. Läget är än värre i Kongos Katangaprovins som bara ligger några mil härifrån och delar samma rika kopparåder. Flera rapporter pekar ut kinesiska bolag för att ha utnyttjat barnarbetare i livsfarliga miljöer och sedan stuckit utan att betala skatt eller avgångsvederlag när kopparpriserna sjönk. Barnarbete och till och med slavarbete har rapporterats från Kina.

Men pratar man med facket på CNMC:s gruva, NFC, så blir bilden annorlunda. En fackrepresentant säger att lön och arbetsförhållanden numera inte skiljer sig från konkurrenterna. Efter den stora olyckan insåg kineserna till slut att de behövde förbättra sina relationer med afrikanerna och tillät fackföreningar. En fackrepresentant säger att lön och arbetsförhållanden numera inte skiljer sig från konkurrenterna. Det tog sju års kamp.

– Tack vare facket har vi på tre år lyckats öka lönerna med 100 procent, säger han. Kineserna är kommunister och vana vid att facket ska vara en del av ledningen. Men när man säger åt dem vad som står i kollektivavtalet så förstår de. Problemet är att regeringen inte ger kineserna några riktlinjer för de är desperata att locka investerare.

30 kilometer därifrån ligger China House. En anläggning bakom murar och ståldörrar med två stora schäferhundar som bevakar innergården. Här lever de som gör Zambias nya stad. Inga svarta syns till. Liksom annan kinesisk verksamhet i Afrika har zonen fått kritik för att utestänga internationella organisationer som IMF, journalister och forskare. Det är till och med oklart hur många zoner Kina tänker bygga: Åtta till tio sägs nu vara på gång bara i Afrika och dessutom nämns projekt i Asien och Sydamerika.

När jag frågar Wang Xin, chef för ZCCZ:s planerings- och investeringsavdelning, om de försökt informera folket i Chambishi ser han genuint förbryllad ut. Varför skulle de göra det?

Men de bor i zonen. Tror du inte de vill veta vad som kommer hända dem?

– Vi hinner inte. Vi arbetar så mycket på dagarna och på kvällarna är vi hemma i China House. Vi umgås inte med några zambier, säger han och skrattar på det sätt som kineser brukar göra när de känner sig obekväma.

I Kina räcker det att ha goda kontakter med den lokala partibossen. Lokalbefolkningen behöver man

inte bry sig om. Wang berättar att zonen kommer att vara öppen även för icke-kinesiska företag. De vill fokusera på tillverkningsindustrier för export till väst och Kina.

För Zambia låter det för bra för att vara sant: Landet har i årtal försökt diversifiera landets ekonomi från den traditionella afrikanska rollen som råvaru- och plantageekonomi.

Medan han följer oss ut säger Wang, liksom samtliga kineser som intervjuats för detta reportage, att artikeln måste vara positiv för Kina.

– Chefen har redan kritiserat mig för att jag ställde upp på intervjun. Om något jag sagt framstår som negativt kommer jag att få sparken, säger han och ler olyckligt nervös.

Peking brukar säga att de till skillnad från väst inte lägger sig i afrikanska länders politik. Men i Zambia hotade Kina att bryta med landet och kapa investeringar om inte ?rätt? kandidat vann valet 2006. Kinas tal om ?icke-inblandning? handlar snarare om att man blandar sig i andra frågor än väst. Afrikanerna måste följa Pekings linje i Taiwan-frågan och Tibet.

Javisst, Taiwan betalade till min valkampanj. Varför inte? Kina betalade ju motparten, säger Michael Sata med en fynsning. Han lutar sig fram och säger dovt: – Kineserna har kommit för att kolonisera Afrika. De får inte plats i Kina längre.

Med en retorik som klingar av 1800-talets antisemitism var Satas parti Patriotiska Fronten på vippen att vinna presidentvalet både 2006 och 2008. Sata sällar sig till en kör av afrikanska fackföreningar och politiker som klagar över att Kina dumpar sin överproduktion av billigt skräp på kontinenten och undergräver deras spröda industri. Men faktum är att 2004-2006 hade Afrika genom höga oljepriser ett handelsöverskott på 2 miljarder dollar gentemot Kina. Kinas Handelsdepartement räknar med att handeln driver 20 procent av Afrikas tillväxt. Exemplet Sydafrika visar problemet med att skylla på Kina i en globaliserad värld. Sydafrika lyckades få Kina att begränsa klädexporten till landet. Men i stället fylldes tomrummet av produkter från Bangladesh och Vietnam.

Utanför det nybyggda regeringspalatset i Lusaka står frihetsmonumentet. Statyn av en svart slav som bryter sina kedjor avtäcktes av Zambias första president Kenneth Kaunda på 10-årsdagen för självständighet 1974.

Det var Kaunda som inledde Zambias kärleksaffär med Kina. Han och Tanzanias Julius Nyerere drev på för att få in Kina i FN. Kina i sin tur byggde den 1 860 kilometer långa Tanzam-järnvägen som förenade Kopparbältet med hamnen i Tanzania och bröt rasiststaten Rhodesias blockad. 25 000 kineser arbetade på det som fortfarande är Kinas största biståndsprojekt ? trots att landet då var långt fattigare än Zambia. Kaunda blev personlig vän med generationer kinesis-

ka ledare: Mao, Zhou Enlai och Deng Xiaoping. Tack vare de långa och goda relationerna valdes Zambia för Kinas första ekonomiska zon utomlands.

– Mao var en stor man. Han mobiliserade ett väldigt land och jagade iväg de utländska marionetterna, säger den i dag 85-årige Kaunda. De miljontals dödoftren för Maos kampanjer kallar Kaunda för nödvändiga offer för utvecklingen.

Kaunda älskar fortfarande Kina reservationslöst. Själv förvandlade han under sitt 27-åriga styre Zambia från ett medelinkomstland till ett av jordens fattigaste.

Statyn må ha krossat sin bojar. Men det förnedrande faktumet är att 45 år efter självständigheten klarar inte zambianerna att bygga sitt eget regeringspalats. Huset på 16 våningar uppfördes år 2007 av en kinesisk firma, med kinesiska arbetare.

Därinne har gruvminister Maxwell Mwale varje dag utsikt över en stor panel i ädelträ med kinesisk kalligrafi, en present från Kina. Han gör klart att han ser Kina som Zambias framtid:

– Medan alla andra skär ner ökar kineserna sina investeringar. De är vänner i alla väder.

Mwale ser zonen som ett tillfälle för Zambia att få tillverkningsindustri. Men kritiker menar att Zambia i sin iver att locka utländska investeringar redan missat de senaste årens råvaruboom. Mellan 2001 och 2008 sexdubblades kopparpriset men bara någon procent av exportvärdet hamnade i Zambia. I Botswana stannar jämförelsevis 60 procent. En förklaring till Zambias fattigdom anses vara att de misslyckas med att beskatta sina naturresurser.

Men i zonen har utläningarna återigen utlovats skattefrihet och tullfrihet.

– Vi vill inte ha några restriktioner. Inte något som skrämmer bort investeringar, säger Mwale, som samtidigt slår fast att den kinesiska modellen att offra miljö och arbetarnas rättigheter inte är acceptabel i Zambia. Här håller ambassadör Li Qiangmin med. Han säger att landet lärt sig av de senaste årens anti-kinesiska stämningar.

– Ärligt talat: Vi hade problem i början och misstag begicks. Nu uppmanar vi kinesiska företag att inte bara fokusera på pengar och umgås mer med zambianerna, säger Li.

Det budskap som Kina nu vill förmedla är att landet inte är i Zambia för att tjäna pengar.

– Vi är här för att bistå Afrikas ekonomiska utveckling. Afrikaner kan lära av Kinas erfarenheter, säger han och att arbetsförhållandena i Chambishi numera är lika bra, nej bättre, än hos konkurrenterna. Men statliga bolag som CNCM är enkla för Peking att kontrollera och håller hög klass även i Kina. Den största delen av handeln sköts dock av privata och semi-privata företag. Och överallt där kinesiska entreprenörer verkar i Afrika så anklagas de för att betala

svältlöner och förstöra miljön.

I Lusaka, Zambias nöjessvultna huvudstad, bygger ett kinesiskt bolag just nu landets första riktiga karaoke-komplex, lyxhotellet Golden Bridge.

– Det här är från Kina och det här är från Kina och det här är från Kina, säger arbetsledaren Liu Bo medan han tar oss genom korridorerna och pekar på räckan i gjutjärn, guldfärgade tapeter med mönster av ginkolöv och heltäckande mattor.

När hotellet står färdigt i höst kommer det generera miljoner åt de kinesiska ägarna. De zambiska arbetarna har dessutom lärt sig ett yrke ? många kunde ingenting när de började. Men själv är Liu Bo deprimerad. I dag är Internationella kvinnodagen men frun är hemma i Kina.

– Det är som i gamla tider. Kejsaren har förvisat mig till denna fattiga och öde plats, säger han och skrattar till, men det låter som en suck.

Han har redan varit i Zambia flera år och räknar med att få vara kvar. I början kunde han inte säga något på engelska. Han var tvungen att rita bilder och gestikulera.

– Vi hade 100 arbetare som mest och hur ska man kunna leda dem på det viset? utbrister Liu Bo. Ibland rinner sinnet över av frustration. Han berättar att han har slagit till arbetare två gånger.

– Jag visar hur de ska göra, sen så gör de fel, så visar jag igen, så gör de fel igen och till slut så knuffar jag till. Men det får man inte här. De går till polisen och sen får vi böta, säger han lite skamset.

Liu Bo är annars en trevlig och öppen person. Det är tydligt att det råder en ganska kamratlig ton mellan de zambiska arbetarna och kineserna. Fru Pen, kokerskan från Sichuanprovinsen, har lagat afrikansk majsgröt som hon stampat med ett vedträ i en bytta över öppen eld. Afrikanerna äter den med fingrarna med lite grönsaker.

– Jag tycker de arbetar på ganska bra. Och de är väldigt artiga. De tar av hatten och hukar sig ner när de vill något. En kines hade bara stövlat in med hjälmen på, säger Liu Bo. Problemet är att afrikanerna stjal.

– Cement, rör, allt stjal de. Det är inte som kineser. Vi har varit tvungna att börja visitera dem när de går hem från arbetet.

En bidragande orsak till tjuveriet kan vara att okvalificerade arbetare tjänar lite som 83 cent om dagen för tio timmars arbete. Med Zambias priser motsvarar lönen för en 60 timmars arbetsvecka en hamburgare. Liu Bo säger att det är standard.

– Det är mer än minimilönen, försvarar han sig ? felaktigt för minimilönen är 90 dollar i månaden.

På lördagar har maten tagit slut. Jag och pojken bara väntar hela dagen på att Michelle ska komma hem med veckolönen och lite mat, säger Sylvia och stirrar på sina knäppta fingrar, händerna som inte kan hjälpa

maken Michelle att tjäna pengar hur mycket hon än vill det.

Vi sitter i familjens lilla hem i Kanyama, Lusakas största slum. Michelle Byalya, 26 år, är en av de bäst betalda arbetarna på Golden Bridge.

Michelle och Sylvia kom till Lusaka från norra Zambia på jakt efter jobb. Först försökte han med småaffärer. Gå längs vägarna och sälja Kinaproducerade prylar: skjortor och piratkopierade dvd:er. Men det gick dåligt. Problemet är att i Zambia måste man känna folk och betala mutor för att få jobb. Michelle hade varken pengar eller kontakter. De enda som anställer folk utan kontakter är kinesiska bolag. Så Michelle fick jobb på Golden Bridge. De lärde honom att bli snickare.

Michelle tjänar cirka 31 dollar i veckan, inklusive bonus. Det gör att Michelle, Sylvia och 6-årige Patric har råd att äta majs mjöl och lite grönsaker, men ingenting annat. Michelle har råd med kläder, men inte skor.

Kritikerna kallar det racet mot botten. Först kunde Kina konkurrera ut omvärlden genom att pressa lönerna för kinesiska arbetarna. Nu etablerar sig kinesiska bolag utomlands och upprepar tricket där. De kinesiska entreprenörerna betar sig precis som de gör i Kina: bryter mot arbetslagar, betalar slavlöner och mutar alla som försöker hindra dem. Det kommer att fortsätta så länge det inte finns politiker och fackföreningar som sätter gränser.

På kvällarna ligger Sylvia på sängen och lyssnar medan Michelle klagar. Det är som en bred flod som bara fortsätter att välla ur Michelle. Han klagar, klagar, klagar: över cheferna, över lönen, över att de inte har någon fackförening så att alla bara går och klagar för sig själva. Men Sylvia vet att han aldrig skulle våga säga något till kineserna. Han är rädd att de inte ska ge honom ett intyg på att han är utbildad snickare. Michelle säger att han trots allt vill fortsätta arbeta med kineserna. De är det sämsta alternativet. Men de är ett alternativ.

Skymningen lägger sig över slummen. Gatorna som varit fulla av stojande barn, fyllon och gatuförsäljare töms. De kriminella gängen tar över igen.

I gryningen klockan sex går Michelle iväg på sina plastofflor, till bygget av ett av Lusakas nya landmärken: huvudstadens första kinesiska nöjestempel med karaoke, där han är en av de bäst betalda arbetarna.

<http://www.sida.se/sida/jsp/sida.jsp?d=166&a=46914>

2009-05-06

SVENSK-ZAMBISKA FÖRENINGEN (SWEZAM)

www.swedish-zambian.org

The Swedish-Zambian Association, was founded in 1974 by a group of Zambians and Swedes.

The Association is non-political and wants to promote understanding and closer contact between Swedes and Zambians as well as social and cultural exchange between the two countries.

As a member of the Association you have the opportunity to keep in touch with old friends and with current developments in Zambia. You will receive the Newsletter. You are welcome to meetings and seminars arranged by the Association.

The Association is a member of Forum Syd and also of Nätverk Södra Afrika.

The Annual General Meeting is held in March. The Association also celebrates Zambia's Independence Day, October 24.

To become a member:

Pay the studentfee of 100 kr, the individual membership fee of 150 kr or the family fee of 200 kr to giro 830595-5.

We extract with permission from:

New African and African Business, UK
icpubs@africasia.com
www.africasia.com

BBC Focus on Africa Magazine, UK focus.magazine@bbc.co.uk
www.bbcworldservice.com/focus

The Lowdown, Zambia
lowdown@zamel.zm
www.lowdown.co.zm

Africa Geographic, South Africa
www.africageographic.com
subscriptions@africageographic.com

Travel Africa magazine, UK
www.travelafricamag.com
craig@travelafricamag.com

The Newsletter is published Summer & Winter.

FG PlusGiro

Meddelande till betalningsmottagaren

Swedish Zambian Association Membership

- 100 kr student
- 150 kr individual
- 200 kr family

INBETALNING/GIRERING A

Kod 1

Till PlusGirokonto nr

830595-5

Betalningsmottagare (endast namn)

Avsändare (namn och postadress)

Från PlusGiro-/personkonto (vid girering)

Svenska kronor

Giro

#

#

#

#